

VI. ბაბრილება ჭრიჭინებთან ერთად

– კონნიჩია, გამარჯობა, დავით! – კარიდან შემომძახა ჩემმა იაპონელმა მზობელმა, – საჩუქარი მოგიტანე, კეთილი იყოს შენი ჩამოსვლა იაპონიაში!

ეს იყო ბავთით სათუთად შეკრული პატარა კოლოფი. „რა შეიძლება იდოს ასეთ პატარა კოლოფში?“ თხელ, შრიალა ქაღალდში ლურჯად და თეთრად შეფერილი ჭურჭელი იყო შეფუთული. ფორმით ის პატარა ბოთლის თავსახურს წააგავდა. ოდნავ გაბზარული, მოჭიქული ზედაპირი ჭურჭელს ძველებურ იერს ანიჭებდა.

– ეს წყლის ჭურჭელია ჭრიჭინებისთვის, – ჩემს ახლად შეძენილ მეგობარს ხმა სიამოვნებისაგან თითქოს უთრთოდა.

– კი მაგრამ, რა უნდა ვუყოთ ჭრიჭინების წყლის ჭურჭელს? – ვკითხე მე.

– რა და, ჭრიჭინების სახლში უნდა ჩადგა.

– ჭრიჭინების სახლში?!

– თუკი ზაფხულის ცხელი დღეების გატარებას ტოკიოში აპირებ, უნდა იცოდე, როგორ შეუძლიათ ჭრიჭინებს გაგრილებაში დაგეხმარონ.

გავოცდი. მაგრამ მალე შევიტყვე, რომ შორეულ აღმოსავლეთში ადამიანები უძველესი დროიდან იშინაურებენ ჭრიჭინებს. ძველად ჭრიჭინებს ბამბუკისაგან დამზადებულ, ან ნეფრიტის ქვისაგან ნატიფად გამოთლილ გალიებში ათავსებდნენ, რომლებსაც თავიანთი საზაფხულო სახლების სახურავებიდან, ან კიდევ აივნებიდან გადმოკიდებდნენ ხოლმე. ბამბუკის გალიებს დღესაც იყენებენ, თუმცა ბავშვების უმეტესობა თავის ჭრიჭინას კირისფერ ან ყოლოსფერ პლასტმასის გალიაში აბინავებს.

ცხელი, დახუთული ზაფხულის თვეებში იაპონელთა პარკები მხიარული ბავშვებითა და მათი მშობლებით ივსება, რომლებიც შეიარაღებულნი არიან პეპლის საჭერებით და ჭრიჭინებს დასდევენ. ჭრიჭინების დაჭერა ძალიან ძნელია, რადგან ისინი კარგად განვითარებული უკანა ფეხებით სწრაფად დახტიან. როდესაც ჭრიჭინას პეპლის საჭერში მოიხელთებენ, მას გალიაში ან მცირე ზომის ჭურჭელში სვამენ, რომელსაც ნახვრეტებიანი სახურავი აქვს.

ვისაც არ შეუძლია თვითონ დაიჭიროს ჭრიჭინა, მისი ყიდვა შეუძლია ბაზრობაზე. მეც ბაზრობაზე შევარჩიე ერთი მოშავო-მოყავისფრო ჭრიჭინა, მსუქანი და თვალებდაჭყეტილი. მაღაზიის მფლობელმა ჭრიჭინა მუყაოს ყუთში ჩასვა. ყუთი ირეოდა და ზანზარებდა. მივხვდი, ჩემს ჭრიჭინას იქ ყოფნა არ მოსწონდა. მას

სახლი სჭირდებოდა. ბაზრობაზე ჭრიჭინასთვის სახლის ძიება ერთ ხმაურიან ფარდულთან დაეასრულე. იქ, კუთხეში, მიმაღულიყო ბამბუკის წვრილი ღერწმისაგან მოწნული პატარა იაპონური სახლი. ის ნამდვილად მოუხდებოდა ძველებურ წყლის ჭურჭელს და ჩემს ჭრიჭინასაც მოეწონებოდა. კიბონოში გამოწყობილმა მაღაზიის პატრონმა ხელების მოშველიებით ამიხსნა, რომ წყლით სახსე ჭურჭლის ჩასადგმელად სახლში მიწა უნდა ჩამეყარა. „ჭრიჭინები სიამოვნებით მიირთმევენ უმ კარტოფილს, კიტრს, წყალში ჩამბალ პურს და მწვანილს,“ – მითხრა მან, – „რა თქმა უნდა, მათთვის შესაფერისი ულუფებით.“

ჩარლიმ და მე ხალისთ დავიწყეთ დაბინავება. დარწმუნებული ვიყავი, ეს სახელი მას შეეფერებოდა – ვიცოდო, რომ მხოლოდ მამრი ჭრიჭინები ჭრიჭინებენ. ჭრიჭინების თითოეულ სიმღერას თავისი განსაკუთრებული დანიშნულება აქვს. არსებობს, მაგალითად, წინასაქორწინო სიმღერები, რომლებიც წყვილებს შეუღლებისაკენ მოუწოდებს, საბრძოლო სიმღერები, რომლებიც სხვა მამრებს აფრთხობს. იაპონიაში ამბობენ, რომ ჭრიჭინები ასე მღერიან: „კატა სახე სუსო სახე სამუსა გა კურუცო,“ ანუ „მოიქსოვე ხელთათმენები, შეიკერე თბილი ტანსაცმელი, ცივი ამინდები დგება.“

ჭრიჭინა ჩარლი მშვიდად იყო, ვიდრე მის სახლში ცოტაოდენი მიწა ჩავეყარე. სამზარეულოში მწვანილი და კარტოფილი მოუუმარაგე და ძველებური წყლის ჭურჭელი ჩავეუდგი. ახლა როგორ მომეხერხებინა ამ დაუცხრომელი არსების მუყაოს ყუთიდან სახლში გადაყვანა? მუყაოს მოზანზარე ყუთი ავწიე. ჭრიჭინამ ისე შემომხედა, ეტეობოდა, მზად იყო ბრძოლისათვის. მხნეობა მოვიკრიბე და ჩარლი აღერსითა და მოფერებით უვნებლად გადავიყვანე თავის სახლში.

ზაფხულის სიცხისაგან გათანგულმა ჩარლის სახლი სახურავიდან აივანზე გადმოვკიდე. ნიავის ყოველ მსუბუქ დაბერვაზე ბაღში ზანზალაკები მელოდიურად წკარუნობდნენ.

– იჭრიჭინე, ჩარლი, იჭრიჭინე და გამაგრირლე, – ვთხოვდი ჩარლის. ირგვლივ სიცხე ჩამოწოლილიყო და უეცრად ჩარლი აჭრიჭინდა. ჩარლის ჭრიჭინს მხარი აუბეს ბაღის ზანზალაკებმა. ამ საოცარმა ხმებმა და ჭრიჭინას ფრთების გაბმულმა ზუზუნმა თითქოს გააცოცხლა და სასიამოვნოდ დაატრიალა ჰაერი ჩემს გარშემო.

„იმღერე, ჩარლი!“ – როგორც ყინულის წკრიალი ბროლის ჭიქაში, ისე გაისმოდა ჩარლის სიმღერა. სიცხე თითქოს გაქრა. ასე დავეუფლე გაგრილების იაპონურ ხელოვნებას ჭრიჭინების დახმარებით.

დ. იაკობსონის „იაპონური ამბების“ მიხედვით

ჭრიჭინებს აქვთ ოთხი ფრთა – ერთმანათზე დადებული ფრთების ორი წყვილი, რომელიც სხეულის ზემოთა ნაწილს ეკვრის. როდესაც მამრი ჭრიჭინა ზადა წყვილ ფრთას ასწევს და ერთ ფრთას მეორეს გაუხახუნებს, გაისმის მისი სიმღერა, ანუ ჭრიჭინი.

1. რა აჩუქა იაპონელმა მეზობელმა მთხრობელს?

- ა პატარა ბოთლის მოჭიქული თავსახური
- ბ ნაფრიტისაგან გამოთლილი ჭრიჭინების სახლი
- გ ჭრიჭინების წყლის ჭურჭელი
- დ ბამბუკისაგან დამზადებული ჭრიჭინების სახლი

2. რა უნდა გააკეთო იმისათვის, რომ შენი საკუთრი ჭრიჭინა გყავდეს?
დაასახელე ორი საშუალება:

- 1 _____
- 2 _____
- 1 _____

3. რატომ არის ძნელი ჭრიჭინას დაჭერა?

- 1 _____

4. რატომ იფიქრა მთხრობელმა, რომ ჭრიჭინას არ მოსწონდა ყუთში ყოფნა?

- ა ყუთიდან ჩარლის ჭრიჭინი ისმოდა.
- ბ მაღაზიის მფლობელმა თქვა, რომ ჭრიჭინას ყუთში ყოფნა არ მოსწონდა.
- გ ყუთში გამომწვევდნენ ჭრიჭინას სიცხისგან თვალები პქონდა დაჭყეტილი.
- დ ყუთი, რომელშიც ჭრიჭინა იჯდა, ირეოდა და ზანზარებდა.

5. ჩამოთვალე ის ოთხი რამ, რასაც ჭრიჭინები ჩვეულებრივ ჭამენ.

☐

1

6. რა ეწოდება ჭრიჭინების სიმღერას, რომლის დანიშნულება სხვა მამრი ჭრიჭინების დაფრთხობაა?

☐

1

7. რატომ არის საჭირო ჭრიჭინას სახლში მიწის ჩაყრა?

☐

- ა იმიტომ, რომ ჭრიჭინამ მუდროდ იგრძნოს თავი.
- ბ იმიტომ, რომ ჭრიჭინას წყლის ჭურჭელი იქ ადვილად ჩაიდგას.
- გ იმიტომ, რომ მიწაზე ჭრიჭინების საჭმელი დაიყაროს.
- დ იმიტომ, რომ ჭრიჭინების სახლში სიგრილე იყოს.

8. ამოიწერე მოთხრობიდან წინადადება, საიდანაც ჩანს რომ მოთხრობელს სიამოვნებას გვრის და აგრილებს ჩარლის ჭრიჭინი?

☐

1

9. როგორ ჭრიჭინებს ჭრიჭინა?

☐

1

10. დაალაგე ქვემოთ მოცემული წინადადებები იმ თანმიმდევრობით, რა თანმიმდევრობითაც მოქმედებს მთხრობელი. ნომერი 1 უკვე მითითებულია.

- - სახლში წყლის ძველებური ჭურჭელი ჩადგა.
- - ჭრიჭინა მუყაოს ყუთიდან სახლში გადაიყვანა.
- 1- ჭრიჭინას სახლში მიწა ჩაყარა.
- - ჭრიჭინას სახლი სახურავიდან აივანზე გადმოკიდა.

11. რა არის ის მთავარი გრძნობა, რომელიც მთხრობელს გაუჩნდა თავისი ჭრიჭინას მიმართ?

- ა გაოცების
- ბ გაღიზიანების
- გ მზრუნველობის
- დ სიფრთხილის

12. იაპონელი მეზობლის საჩუქრის მიღების შემდეგ ბიჭმა ჭრიჭინა შეიძინა. დაასახელე ორი მიზეზი, თუ რატომ დაასაჩუქრა იაპონელმა ბიჭი სწორედ ამგვარი საჩუქრით?

- 1 _____
- 2 _____
- 1 _____

13. შენ რას აჩუქებდი საქართველოში ჩამოსულ უცხოელ სტუმარს? ახსენი, რატომ.

- _____
- 2 _____
- _____